

Nieuw winkelmodel voor sociale kruidenier Gent

Sinds 2007 is er een sociale kruidenier in vzw SIVI op het Heilig Hartplein in Sint Amandsberg. Eind 2009 nam Samenlevingsopbouw Gent vzw initiatief voor een sociale kruidenier in de Pannestraat in het Rabot. Eind november presenteerden beide initiatieven een nieuw winkelmodel. FRANK gaat erover in gesprek met Tine De Vos en Nele De Wulf, sociale winkeliers.

Wat moeten we verstaan onder 'een nieuw model'?

TDV: De keuze is er vooral gekomen vanuit een aantal knelpunten die we ervaren in de werking en vanuit vragen van onze gebruikers. Eigenlijk kampten de sociale kruideniers met een dualiteit. We deden en doen als groepswerker of opbouwwerker niet aan specifieke hulpverlening. Wél staan we voor een streven naar verandering zowel bij iedere – individuele – gebruiker als een groepsmatig doel via beleid veranderend werk. Onze bewoners of klanten zijn daarbij evenwaardige partners. Je kunt niet groepsmatig met mensen aan de slag gaan en terzelfdertijd als organisator uitmaken wie wel of niet gebruik mag maken van je initiatief. Zo plaats je jezelf in een machtsverhouding, iets wat we net niet willen.

Verder kregen we van de klanten nuttige opmerkingen over assortiment. 'Te éénzijdig' en 'niet volwaardig' waren veel terugkerende signalen. Om het aanbod kwalitatief uit te breiden zijn we verplicht dure producten aan te kopen. Hoe meer producten je kunt kopen (groot volume), hoe goedkoper je dat ook kan doen. Schaalvergroting is dan ook een belangrijk instrument om

een goedkoper aanbod te kunnen aanbieden.

Tot slot is er ook het argument van de logistiek: beide winkels trokken tot nog toe afzonderlijk rond met de camionet om voedsel op te halen. Ook de stock wordt op diverse plaatsen bijgehouden. Door dit ge-

zamenlijk te organiseren kunnen beide kruideniers op termijn veel winnen.

NDW: We waren het ook beu om producten die 'over tijd' waren te verdelen. De sociale kruidenier mag geen vuilbak zijn. Armoede is geen oplossing voor bestaande voedsel-

overschotten. We vinden dit niet respectvol naar ons doelpubliek toe. Het kan toch niet dat producten die niet langer verkocht mogen worden wél nog gedumpt worden bij kwetsbare groepen. Bovendien moesten we soms producten vernietigen die niet meer consumeerbaar waren. Dit brengt overbodige kosten met zich mee.

We zijn dus gestopt met het aanbod van de voedselbank te verdelen. EU-producten zijn wél kwalitatieve en degelijke voedingswaren, maar die worden al verdeeld door vele andere actoren in Gent (o.a. KRAS-diensten). Soms vonden we die producten – na een bedeling – terug als afval op straat in de wijk. Waar zijn we dan mee bezig? We willen geen verspilling in de hand werken. In die zin willen we complementair zijn aan het bestaande aanbod. We willen een volwaardig deel worden van de voedselketen met respect voor de gebruikers. De klanten hadden het ook moeilijk met onze beperkte openingsuren. Zo konden mensen tot nu toe slechts één keer per maand komen winkelen. Mensen kregen veel producten in één keer, soms meer dan ze konden verwerken, waardoor er terug weg-

▶▶▶

**sociale
KRUIDENIERS**

Gent

►►► gesmeten werd. Dit kon niet! We hebben er dan ook voor gekozen nu meermaals per week open te zijn zodat mensen meerdere keren per maand kunnen winkelen.

TDV: Ons aanbod wordt ook permanent bevraagd bij de gebruikers zodat het assortiment zo goed mogelijk aansluit bij de noden van onze klanten. Dit doen we zowel via klantenbevraging, evaluatie van het winkelgedrag als input via doorverwijzers zoals het straathoekwerk.

Er zijn drie hulpverleningsinstaties die naar jullie mogen doorverwijzen: het OCMW, het CAW en de stedelijke Dienst Straathoekwerk. Bereik je zo iedereen die het nodig heeft?

NDW: Wij willen voor de meeste kwetsbare groepen toegankelijk zijn. Deze groepen trachten we te bereiken via drie grote organisaties CAW, OCMW en Straathoekwerk. Binnen zes maanden gaan we de doorver-

wijzing evalueren en indien nodig kunnen er meerdere diensten aan toegevoegd worden. Maar sociale kruideniers staan of vallen ook met de draagkracht van de organisaties en de vrijwilligers. Momenteel kunnen er 270 gezinnen gebruik maken van onze twee winkels. Dat wil niet zeggen dat er geen grotere nood is, wel dat wij niet meer gezinnen aankunnen met onze huidige ondersteuningscapaciteit. Op 22 oktober hebben we een informatievergadering georganiseerd voor een 100-tal doorverwijzers. Na die vergadering was de sociale kruidenier van vzw SIVI op drie dagen helemaal vol. De winkel in de Pannestraat bereikte haar maximumgrens in december. Mensen die er nadien gebruik wilden van maken komen op een wachtlijst. We verwijzen wel door naar de KRAS-voedselbedelingspunten. We beschouwen ons aanbod als een surplus op de KRAS-bedelingspunten. In die zin werken we complementair.

Wat is het resultaat van de doorgevoerde verandering?

NDW: We kunnen kwalitatieve voeding en een ruim assortiment producten aanbieden aan een democratisch lage prijs.

TDV: Verder is er ook onze samenwerking en de zoektocht naar schaalvergroting. We willen eigenlijk in elk van de vier windstreken van Gent een sociale kruidenier uitbouwen. Dat is belangrijk in functie van nabijheid en aldus verhoogde toegankelijkheid.

NDW: En last but not least moet een verbeterde organisatie ook ruimte en tijd vrijmaken om met de klanten die dat wensen een groepswerking op te starten. Hiermee willen we twee zaken bekomen: een permanente klantentoets van onze werking maar - minstens zo belangrijk - samen met de klanten hun situatie onder de loep nemen en samen voorstellen te ontwikkelen voor een armoedebeleid dat iedereen insluit.

De Sociale kruideniers Gent

Noodhulp onder protest

- Ongelijke toegang tot kwalitatieve voeding
- Deze ongelijkheid leidt tot noodhulp
- Noodhulp = individueel en tijdelijk
- Noodhulp is nodig, maar als onderdeel in armoedebestrijding
 - individueel: hulpverlening
 - structureel: beleidsparticipatie

Krijgen jullie veel steun van de stad Gent?

NDW: De locaties waar de sociale kruideniers worden ingericht stelt de Stad ter beschikking. We moeten er enkel verbruikskosten betalen. Momenteel is er nog geen structurele ondersteuning voor de werking van de sociale kruidenier. In het kader van gezonde voeding werden in 2012 wel middelen vrijgemaakt voor het promoten en aankopen van gezonde voeding en verzorging.

TDV: Er is vooral geld nodig om het organisatorisch aspect rond te krijgen: de logistiek, het vervoer en de opslag, dat zijn onze belangrijkste

noden. Moest er meer steun zijn, dan zouden de winkels ook kunnen verzelfstandigen en uitbreiden. De stad kan hier een belangrijke faciliterende rol spelen!

Waarom doet de Stad dit niet? Armoedebestrijding was in het vorige bestuursakkoord "de rode draad" en in het huidige "een absolute top-prioriteit"?

NDW: Misschien moeten we het hen eens vragen? Maar ik vermoed dat er wat schort met de beeldvorming. Je kunt immers denken dat door het in stand houden van materiële hulpverlening je tegelijkertijd ook de af-

hankelijkheid van personen in stand houdt. Dat is natuurlijk geenszins onze bedoeling. Sociale kruideniers bieden "noodhulp onder protest".

Hoe zit het met de sociale kruideniers in Vlaanderen?

NDW: De organisatie Sociale Kruideniers Vlaanderen legt zich toe op het ontwikkelen van uniforme criteria voor sociale kruideniers in gans het gewest. Belangrijk daarbij is de klemtoon op het kwalitatieve én betalende aanbod. Verder wordt er ook gezocht naar financiële modellen om deze initiatieven leefbaar te maken. Regelmatig vergaderen zorgt ervoor dat er een soort kruisbestuiving ontstaat ten aanzien van elkaar. In Gent zijn we bijvoorbeeld sterk bezig om het 'korte keten'-principe toe te passen. We zien dat dit als voorbeeld dient voor andere winkels.

Welke zijn de voordelen van het werken met zo'n 'korte keten'?

NDW: Bij de 'korte keten' wordt de afstand tussen producent en consument zo klein mogelijk gehouden en zijn er zo weinig mogelijk tussenpersonen. Dit zorgt voor een lagere prijs, want elke tussenstep is verbonden met arbeid en kosten. Hoe minder tussenpersonen hoe lager de kosten. Zo nemen we nogal wat verse producten af van Stadslandbouw of Ateljee. Korter betekent daar in de

eerste plaats super vers. Bovendien is er een vertrouwensband met de leveranciers: je krijgt soms een betere prijs en zelfs giften komen voor. De korte keten is ook een positief duurzaam systeem. Het staat voor minder transport, gezamenlijke aankopen en seizoen gebondenheid. Ecologie in de praktijk.

Kan de aanwezigheid van een sociale kruidenier in de wijk ook iets betekenen voor andere bewoners?

Daar zoeken we nog naar met de andere opbouwwerkprojecten in het Rabot. We zoeken naar mogelijkheden om micro-economische impulsen te geven aan de wijk Rabot: maatschappelijke meerwaarde vergroten door het gebruik van de Torekes, met wijkbewoners zelf voorzien in gezonde voeding voor wie dit het hardst nodig heeft via Stadslandbouw, met de sociale kruidenier de sleutels gaan zoeken die mensen uit hun armoedesituatie kunnen halen. Nog veel werk op de plank!

Het nieuwe businessplan "sociale kruideniers Gent" evenals de nieuwe openingsuren kan je opvragen bij: nele.de.wulf@samenvlevingsopbouw.be

Alle info over de evoluties binnen sociale kruideniers Vlaanderen vind je op www.socialekruideniersvlaanderen.be

* Lees voor meer info over "Noodhulp onder protest" het artikel in FRANK2 na

www.samenvlevingsopbouwgent.be/frank/beleidsparticipatie/frank02_Noodhulp%20Onder%20Protest.pdf